

עיון ראשון ספרים בנושא פילנתרופיה

סקרה: חנה שאול בר ניסים¹

Mapping the New World of American Philanthropy: Causes and Consequences of the Transfer of Wealth

Susan U. Raymond & Mary Beth Martin (Eds.)
Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc. 2007. 306 pages

ספר זה מנסה להעריך את השינויים המשמעותיים שיתרחשו בעשור הקרוב במגזר השלישי ובמגזר הפילנתרופי בארצות הברית. העורכות והכותבים האורחים בוחנים לאורך פרקי הספר תמורות דמוגרפיות, חברתיות וכלכליות במגזרים אלה, כמו גם את השיח המתנהל על הפילנתרופים ועל המגזר השלישי, תוך ניסיון להגדיר כיצד יוזמה וחדשנות יכולות להקל על ההתמודדות עם הבעיות הרווחות בתחום. הספר מחולק לארבעה חלקים: הסיבות – לחצים כלכליים וחברתיים המניעים את "העולם החדש"; ההשפעות – המפגש בין העולם הישן לחדש; השינויים, ההתאמות וההיערכות מחדש; התגובות – חוקים חדשים בעולם החדש.

1 המרכז לחקר הפילנתרופיה בישראל, האוניברסיטה העברית בירושלים.

From Charity to Social Change: Trends in Arab Philanthropy

Barbara Ibrahim & Dinah H. Sherif (Eds.)

The American University in Cairo Press. 2008. 204 pages

העורכות הן חוקרות בכירות במרכז גרהרט לחקר הפילנתרופיה ופעילות אזרחית בקהיר. הן בוחנות כיצד הנתינה הפרטית המסורתית במדינות ערב מתועלת בדרכים חדשות לנתינה מוסדית. הספר משרטט מפה עדכנית של הזירה הפילנתרופית במדינות ערב על ידי בדיקה אמפירית פרטנית של מדינות במזרח התיכון, כמו גם המלצות כיצד נתינה יכולה לשמש ככלי יעיל לשינוי חברתי. הספר מציג מקרים משמונה מדינות במזרח התיכון; כל פרק מוקדש לחקר מדינה על מאפייניה והדינמיקה הייחודית לזירה הפילנתרופית שבה, והמשותף לה ולמאפייני הפילנתרופיה הערבית בכלל – ממצרים ועד קטאר.

Philanthrocapitalism: How The Rich Can Save the World

Matthew Bishop & Michael Green

New York: Bloomsbury Press. 2008. 272 pages

מתיו בישופ, כתב האקונומיסט שהמציא את המונח "פילנתרופקפיטליזם" חובר למתיו גרין, מומחה ליחסי מגזר ראשון-מגזר שני, ויחדיו הם בוחנים את השוני בין הנדבן המסורתי לפילנתרופ-הקפיטליסט, המייצג זן חדש של תורמים. "משקיעים חברתיים" אלה שמים דגש, לטענתם, על תוצאות ותועלתנות תוך אימוץ אסטרטגיות עסקיות. החוקרים משווים את הפילנתרופים-הקפיטליסטים ל"גיבורי על", סוכני שינוי חיובי בעולם באמצעות יכולתם הכלכלית, השפעתם וכישוריהם. המשבר הכלכלי העולמי מדגיש, לטענתם, את תפקידם ההולך וגדל של הפילנתרופים-קפיטליסטים ואת התחזקות השפעתם. הספר כולל ריאיונות עם אישים מרכזיים כגון ביל גייטס, ביל קלינטון, בונג ואופרה וינפרי.

Billions of Drops in Millions Of Buckets

Steven H. Goldberg

Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc. 2009. 302 pages

מטרת הספר היא לבחון מדוע הפעילות הפילנתרופית הנרחבת מובילה לשינוי חברתי מצומצם. הוא מציע הלך רוח חדשני לייעולה – העברת רוב המשאבים הכלכליים ליעדים שיפיקו מהם את המרב. הספר תומך בפילנתרופיה יזמית ומציע לפילנתרופים כלים אופרטיביים שיסייעו להם להגיע ליעדים שהציבו. המחבר מציג את המכשולים המרכזיים שאינם מאפשרים כיום למקסם את תוצאות התרומה, ובהם הרצון לפתור בעיות רחבות היקף באמצעות יוזמות מקומיות, המעמד הנמוך בארצות הברית, הפערים החברתיים שם. הוא מציג אסטרטגיה יישומית לניהול התרומות תוך הסרת החסמים להשפעה חברתית רחבת היקף.

Understanding Philanthropy: Its Means and Mission

Robert L. Payton & Michael P. Moody

Indianapolis: Indiana University Press. 2008. 205 pages

הכותבים בוחנים את תופעת הפילנתרופיה וקיומה, שורשיה ומשמעויותיה עבור האדם. הם מבקשים להבין את ייעוד הפילנתרופיה בעולמנו תוך הצגת תיאוריות מרכזיות בתחום, בליווי דוגמאות מרתקות לפעילות פילנתרופית. הספר כולל דיון מעמיק בזיקה בין פילנתרופיה לבין טובת הכלל, ברצון לספק מענה לבעיות אנושיות, בזיקה בין פילנתרופיה לפעולה מוסרית ובזיקה בינה לבין דמוקרטיה.

Philanthropy in a Flat World

John Duschinsky

Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc. 2009. 220 pages

המחבר לוקח את קוראיו למסע בעולם הפילנתרופיה הגלובלית המתהווה והעתידית, תוך הדגשת היעדרם של גבולות מוחשיים ועקב כך הצורך בגמישות בזירה הפילנתרופית. הספר מחולק לשני חלקים מרכזיים: הראשון בוחן את הזירה הפילנתרופית הגלובלית, את מאפייניה, את כללי המשחק שלה ואת המשבר הפילנתרופי העולמי. השני בוחן כיצד המגזר השלישי יכול לשרוד ולהצליח בזירה הפילנתרופית הגלובלית.

Philanthropy in Europe: A Rich Past, A Promising Future

Norine MacDonald & Luc Tayart de Borms

London: Alliance Publishing Trust. 2008. 304 pages

ספר זה עוסק בפילנתרופיה האירופית המודרנית, שלא זכתה לסקירה מדעית נרחבת וענפה כמו הפילנתרופיה האמריקנית. הספר מתעד את שורשי הפילנתרופיה האירופית, כמו גם את מניעיה המגוונים, ההופכים אותה לדינמית ומרכזית בחברה האירופית המודרנית. הספר בוחן את הכלים השונים המשמשים לפילנתרופיה באירופה, ובראשם הקרנות והתאמתן לפעילות בשוק האירופי המאוחד. הספר מחולק לשני חלקים: הראשון מציג פרופילים של הקרנות המרכזיות באירופה כיום. השני בוחן את התפקידים המגוונים שיש לקרנות האירופיות, כגון מימון מחקר, קידום החברה האזרחית והשפעתן של הקרנות על קביעת מדיניות.

**The Foundation:
A Great American Secret;
How Private Wealth is changing the World**

Joel Fleishman

New York: Public Affairs. 2007. 357 pages

ספרו של ג'ואל פליישמן, חוקר בעל ניסיון עשיר בעולם הקרנות הפילנתרופיות, מעניק לקורא סיור בעולם הקרנות האמריקניות. פליישמן ביסס את ספרו על חקר מדגמי של תריסר יוזמות מצד קרנות אמריקניות שהיו בעלות השפעה משמעותית. במהלך הניתוח שלו פליישמן מעביר מסר חיובי על עולם הקרנות האמריקני, תוך הבנה שהן טרם מימשו את מלוא הפוטנציאל שלהן. הספר מכוון למסקנה עיקרית – על הקרנות לכוון את תרומתן בצורה יעילה יותר, תוך ניסיון להשפיע על החברה ולהציג שקיפות לציבור. מסקנה זו מלווה בהמלצות לראשי הקרנות ולמנהליהן כיצד ליצור השפעה בזירה הציבורית.